

תקציר

עבודה זו מתמקדת בסאטירה הטלוויזיונית בישראל של שנת 2011 ומבקשת לראות בה מקרה בוחן למקומה של סוגה זו בהווה הישראלית ולתפקודו של המרחב הציבורי בישראל בתקופה של מסחור, ריבוי ערוצים ומשבר חברתי.

הניתוח התייחס לארבע-עשרה תוכניות של "ארץ נהדרת" – תוכנית הפריים-טיים הסאטירית של ערוץ 2 המסחרי, וכמו כן לעשר תוכניות של "מהדורת השבט" – ערוץ הסאטירה המגזרי של ציבור המתנחלים. בניתוח זוהו שני פרוטוטיפים של דמויות סאטיריות שהופיעו בשני הערוצים כאחד: "טועים", ו"מרושעים ומסוכנים".

ניתוח המשמעות החברתית של פרוטוטיפים אלה נעשה משלוש פרספקטיבות: גישתו של האברמס לשיח במרחב הציבורי, גישה תרבותית-אנתרופולוגית וגישה הגמונית. שלושתן חושפות, כל אחת בדרכה, את מגבלות הסוגה ואת מגבלות המרחב הציבורי בישראל, המכיל תקשורת ממוסחרת שאינה חפצה להרגיז את קהליה, לצד ערוצים הפונים לקבוצות של אוכלוסיות מוגדרות אך לא תמיד פועלים בשמם.

* ד"ר דוד לוי ביה"ס לתקשורת המסלול האקדמי המכללה למנהל והמחלקה לסוציולוגיה מדע המדינה ותקשורת - האוניברסיטה הפתוחה